

MYSLÍTE, ŽE SE DÁ SOUTĚŽIT V DIVADELNÍM UMĚNÍ?

Nominace, doporučení, ceny, čestná uznání, odznaky... Soutěžení a měření sil je jedním z pilířů, ze kterých Jiráskův Hronov vyrůstá. Je ale vůbec možné v divadle soutěžit? Jak určit, že je jedno představení lepší než druhé? Dá se umění měřit? Na názor jsme se zeptali seminaristů i lektorů:

Myslíš, že se dá soutěžit třeba v lásce? To přece není o soutěži, ale o zážitku, o pocitu. Soutěžit v divadle se prostě nedá.

Gabriela Kobesová, Praha

Po vzoru Ludvíka Vaculíka mám na tuhle otázku dvě odpovědi. První odpověď - v divadle se prostě soutěžit nedá, každé představení je úplně jiné, svébytné, nedá se porovnávat, nejsou to jablka a hrušky atd. To je to, co všichni víme. Na druhou můžeme říci, že i každé jablko a každá hruška jsou svébytným světem samy pro sebe a neporovnatelné s čímkoliv jiným, ale na konci krámu stejně nakonec nějakou hrušku vybereme. Tudíž hrušky i divadlo mezi sebou soutěží. Ano, počítat a určovat, kdo byl první, kdo druhý a kdo třetí je v divadle nesmysl. Z podstaty věci to však všichni stejně děláme. Říkáme si, že to, co jsme viděli, bylo lepší, než to, co jsme viděli včera, ale to, co jsme viděli předevčírem, bylo úplně ze všeho nejlepší. A dělají to i ti, kteří do omrzení vykřikují, že se v divadle soutěžit nedá. Z toho plyne, že v divadle se soutěží a soutěžit bude, protože to vyplývá z povahy věci. Jde jen o to netvrdit, že ten, který vyhrál, je zákonitě ten nejlepší.

Jan Šotkovský, Brno

V divadelním umění se pochopitelně soutěžit dá. Důkazem toho budiž všechny přehlídky, které se konají. Divadlo, stejně jako sport, se dá dělat dobře i špatně. Je však třeba si uvědomit, že neexistuje jedna dráha a jeden cíl. Každý může doběhnout do úplně jiného cíle. Navíc bych jako úplně správnou neviděl rivalitu mezi divadly.

Honza Kroul, Havířov

Myslím si, že se soutěžit dá. Záleží pochopitelně na zadání pravidel, podle kterých se bude posuzovat. Jisté věci se tedy posuzovat dají a jsou exaktní a uchopitelné a ty, co uchopitelné nejsou, se soudit nedají. Například - je zřejmé, že na každého diváka působí něco jiného. To se posuzovat nedá. Herecký výkon jako takový se však v jistých měřítkách a parametrech hodnotit dá. Pro mě je to tedy v poměru 50 : 50. Rozhodně stojí za pokus divadelní představení posoudit.

Gabriela Pojerová, Brtnice

Dá se soutěžit, ale nemělo by se. Divadlo není exaktně měřitelné, těžko se porovnává a soutěžení mu většinou neprospívá.

***Jan Hnilička, Karlovy Vary
-saj-***

A co si myslíte vy? Svůj názor napište na papír a předejte do redakce, nebo pošlete na redakcejh@centrum.cz!

Tiše, nenápadně, aniž by vzbudilo velkou pozornost a zájem, se hned v pátek, vlastně v předvečer 83. JH, dvěma představeními otevřelo téma, o němž jsem psal v prvním Fosilním sloupku; téma neohraničené šíře současných podob divadla.

V Jiráskově divadle hrál v doprovodném programu místní hronovský soubor slavný Shawův Pygmalion a o pár metrů dál v Sále Josefa Čapka V.A.D. Kladno svou scénickou interpretaci Váchalova Krvavého románu. Dva divadelní prostory pár metrů od sebe prezentovaly dvě poetiky vzdálené od sebe prakticky nepřekonatelně. Hronovští pokorně procházeli Shawovým textem, vlastně nechtěli nic jiného než jej „přečíst“ a tuto četbu předložit divákům jako prostor, v němž herci svými postavami sdělují významy textu. Z jistého hlediska poetika, která může být chápána jako překonaná, zastaralá. Přesto však dovoluji připomenout, že současné světové divadelní výzkumy - a to nejenom teoretické, ale i praktické - při hledání smyslu Stanislavského odkazu zjišťují, že tento postup chápáný jako „analýza jednáním“ je zřejmě to hlavní a možná jediné, co z tohoto odkazu přežívá. Ostatně: hronovští, prodírající se svou četbou Pygmalionu, se překvapivě blíží jeho principu, jenž je snad prvním pokusem o tzv. problémovou hru. A vedle toho kladenští, kteří nad Váchalem a vedle Váchala budují svou poetikou scénický tvar, který je především jejich příběhem. A jenž díky tomu zařazuje Váchala do zcela jiných souvislostí a otevírá tak naprosto nový, jiný smysl.

Myslím, že ten páteční večer ač takto nezamýšlen a neplánován přímo programově nabídl fundamentální pohled na tendence, trendy a podoby současného divadla. I pro způsoby a možnosti jeho vnímání a reflektování.

Jan Císař

CESTOU DO HRONOVA...

Tulák je na svých cestách vždy někým veden. Vůlí, která ho vždy na rozcestí jemně nasměruje... většinou na horší a delší cestu, ta ale nakonec překvapivě vede k cíli. Aniž byste třeba sami věděli, co tím cílem je.

Už sama vidina cesty do Hronova mě v pátek zvedla z postele rychleji, než třeba cesta s odpadky do popelnice. Cítil jsem se ale špatně, nevrle. Nechtělo se mi balit tu spoustu zbytečných věcí. Snídaně nebyla dobrá, bolela mě záda. Den, ač slunečný, se jevil nepřátelsky.

S kolegou Vítkem jsme stanovili odjezd ze Strakonice na 7:30. Chtěli jsme jet ráno, abychom v autobuse zažili co nejmenší vedro. První příležitost být spravedlivě nespokojený, přišla když jsme vystoupili v Praze. S odjíždějícím autobusem se ode mě totiž vzdalovala i peněženka s doklady, platební kartou a chabým obnosem, z něhož jsem hodlal na Hronově žít. Už si přesně nepamatuju, co jsem vyváděl. Běhal jsem myslím sem a tam, volal na čísla, kde to nikdo nebral, zkrátka noční můra pod žhnoucím sluncem. Tím vším mi prosvítá usměvavá Vítkova tvář, která říká: „To bude v pohodě, uděláme si to tady hezký.“

Nakonec se mi povedlo dovolat na dispečink, kde mi řekli, že se autobus za čtyři hodiny vrátí a peněženku přiveze. Možná. Tak jsme s Vítkem vyrazili do Prahy, udělat si to hezký. Z Knížecí je to nejbližší do centra Nový Smíchov. Protože jsem se cítil vůči Vítkovi zahanbeně (peněženky vždycky ztrácí on), ani jsem neprotestoval, když projevil touhu jít na jídlo do Mekáče. V chrámu konzumu jsem

si objednal cosi, čemu říkají „Porádná snídaně“. Stálo to sto korun. Nebudu tady zevrubně popisovat, v čem všem se to nepodobalo jídlu, ale nejsem zvyklý jíst umělou hmotu, cítil jsem se hůř a hůř. Byl jsem našťvaný na sebe a na celý svět. Peněženka v háji, sto korun v háji, bůhví jestli vůbec dorazíme do Hronova. Zpocený já, zpocení lidé kolem mě. Začalo mi být vážně špatně. Krev, pot, slzy. Bárka se potápí, Titanik jde ke dnu.

A tu jsem v davu, neupřímném a umělém, jako ten bramborák od strýčka McDonalda, uviděl člověka. „Pane Javorský,“ zavolal jsem a on se otočil. S Vladimírem Javorským se letmo znám z festivalu Folkové prázdniny v Náměšti nad Oslavou, který skončil před pár dny. Ač vystupující, vždy si stejně jako ostatní platí kemp, kde je čas od času k vidění. Prohodí pár slov, rozdá pár úsměvů a vy máte pocit, jako byste prožili něco neuvěřitelného. Stejně tak i teď. Zapomněl jsem na bolest v břiše, na ušlé finance a jen se nechal unášet vlídností tohoto nevšedního člověka.

Když jsme se rozloučili, všechno bylo jiné. Došlo mi, proč se vlastně všechno odehrálo tak, jak se odehrálo. A najednou šlo všechno ráz na ráz. Snídani jsme udali lidem, kteří ji ocenili, peněženka dorazila a před námi už byl jenom slastný, vlídný, ve vínu se topící Hronov...

Jan Mrázek

POZOR: K wi-fi se můžete připojit také ve festivalovém informačním centru!

„Divadlo Kámen je jako Kofola - buď ho miluješ, nebo nenávidíš.“

Láďa Karda je Chuck Norris českého amatérského divadla!

CZ -> FIN
herečka: näyttelijätär
pěkná hra: mukavaa draamaa
na zdraví: kippis
opona: verho
režie: ohjaus
pozor, zlý pes:
varokaa vihaista koiraa

Studentka v nesnázích!

Mladá krásná studentka Jana Mrázová se ocitla ve svízelné situaci. Ztrátou stravenek přišla o jakoukoli možnost přijímat na JH potravu jinou než tekutou. Prosí tedy o pomoc všechny lidi dobré vůle. Nálezce stravenek nechť tyto zanechá v informačním centru nebo se ozve na tel: 607 376 385. Odměnu si nálezce jistě domluví se slečnou sám. Případní dárci obědů a večerí jsou rovněž vítáni. Děkujeme!

Rozborový seminář SČDO

Každý den od 9:00 probíhá v zasedací místnosti Městského úřadu (Radnice) Rozborový seminář SČDO. Je otevřený všem souborům i zájemcům o diskusi nad představeními.

GLOSA

Chtěli jsme vás o stavu nové jídelny informovat neotřelou anekdotou.

Vítek: Tak já začnu. Sedí takhle dva divadelníci v Tritonu...

Honza: Ne! Triton je klišé.

V: Dobře, tak alespoň v Hororu.

H: A to je podle tebe menší klišé?

V: Tak mi řekni, co na Hronově není klišé?

H: To je pravda. Jiráskův Hronov, to je jedno velký klišé. Pokračuj.

V: Sedí takhle dva divadelníci v Čajovně a jeden povídá: „Hej mén,

ta nová jídelna je docela kůl, co?“

A ten druhý říká: „No, to teda fakt docela jo, ty jo.“

H: Jasně, a třetí na to: No, to teda vskutku a bezesporu. A mají tam dobrou limonádu. Studenou, osvěžující, po jícnu a po duši pohladí.

A čtvrtý říká: Héj, se tam dá dobře najíst na černo.

V: A všichni ostatní na něj: „Ty zmetku! Ty příživníku! Ty pijavice!

Takhle se snažit podojit Jiráskův Hronov. A to museli, chudáci, na

poslední chvíli ušetřit 250 000 Kč! Jíst na černo je klišé!!!“

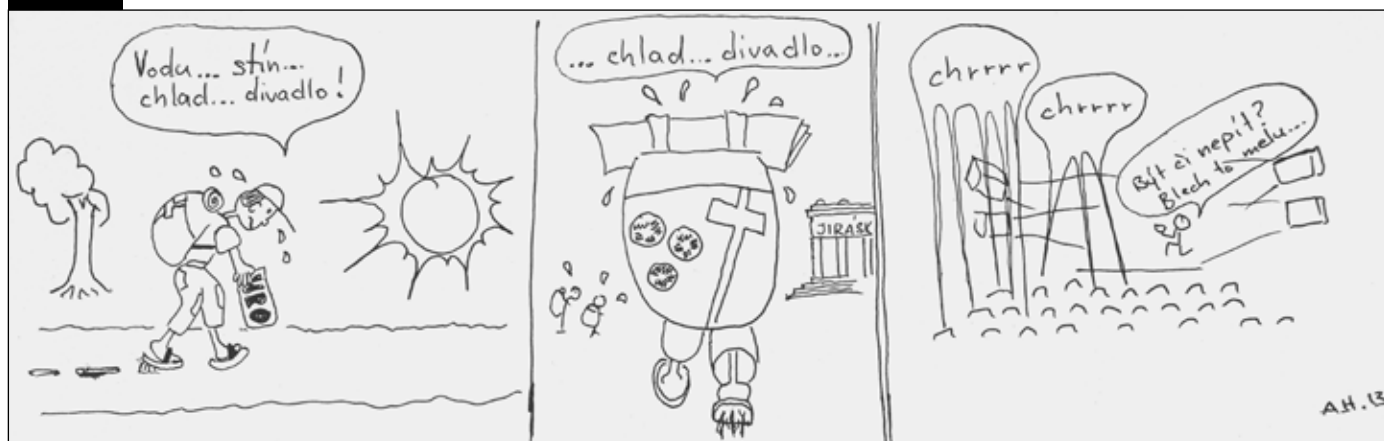
H: No dobrý, ale kde je ta vtipná pointa? Kromě toho, že jsme zjistili, že v nové jídelně se vaří lépe než v té staré? Jinými slovy, dá se to žrát.

Na základě tohoto dialogu jsme došli k tomu, že JH je plný klišé. A abyste se v nich lépe orientovali, vytvoříme pro vás do následujících čísel Klišé rubriku.

Jan Mrázek a Vít Malota

STRIP

Dlouho jsme hledali kreslíře, který by chtěl kreslit přehlídkové stripy. Našli jsme ho mezi techniky JH. Aleši, díky moc!

BRÁCHA SI PŘI PŘEDSTAVENÍ ZAKRÝVÁ OČI

Rohovor se souborem Rámus Plzeň

Označujete se za rodinné divadlo, ale zároveň uvádíte, že působíte při ZUŠ. Můžete to vysvětlit?

Zdena: Původně před asi pětadvaceti lety vznikl při ZUŠce soubor, který se samozřejmě hodně obměňoval. Setrvaly moje dcery, Klára s Jarmilou. Dlouhé roky s námi působil i můj syn, který s námi ale už nehraje. Lidé se měnili, ale základ souboru zůstával. Navíc Terežka (Alenka pozn. red.) je moje vnučka, takže jsme v podstatě rodina.

Tři generace v jednom souboru. Jak se poskládáte při zkouškách? Je vaše režie opravdu kolektivní?

Terežka: To jsem nepochopila.

Klára: Hádáme se rádi, protože z toho vzniká spousta dobrých nápadů. Zdenička je pak dá dohromady a ukočiruje je, aby výsledek nějak vypadal. Ale hádáme se rádi.

Jéňa: A dohadujeme taky. A naopak.

Píšete, že spojujete humor a hlubší témata. Co považujete za hlubší téma ve vaší inscenaci?

Zdena: Vztah rodičů k dítěti. Od kdy a jak je dítě schopné se začít samo prosazovat. Terežka s tím má docela problém-

my, je hodně empatická. Velmi vnímá ostatní, takže občas nic neřekne nebo si raději nic nepřeje, aby náhodou někomu neublížila. Měli jsme pocit, že ji potřebujeme trochu nakopnout, aby někde získala ostruhu, měla větší odvahu.

Souhlasíš, Terežko?

Terežka: Jo. Asi jo.

Zdena: Tak to vidíte.

V inscenaci pomocí mlýnku na maso doslova „ždímte krev“ z poddaných. Nepřipadá mladším divákům scéna příliš drsná?

Klára: Když jsme začali zkoušet, můj syn scénu totálně nerozhodil, začal hrozně brečet. Vždycky když na ni v představení dojde, zakryje si oči a nekouká.

Terežka: Já to upřesním. Brácha nesnáší, když tady Jéňa jako cibule říká: „Já ještě vyrostu!“ Že je to nespravedlivý. Ukazoval mi, jak si bude zacpávat uši, aby to neslyšel. Ale zatím nevím, kolik jiných dětí se rozběčelo.

Petra Jirásková

HRONOV

SKVĚLÉ NÁPADY S PŘEDMĚTY A KULHAJÍCÍ RYTMUS

Soubor Rámus Plzeň opět nezklamal. Divákům a dětem nabídl skvělé předmětové divadlo plné různých věcí, které můžeme nalézt v kuchyni nebo obecně doma. Maminka nutí malou Alenku dělat přijímačky na gymnázium. Alenka má ovšem jiné plány a utíká do svého světa fantazie a imaginace. Nechybí tu králíček, který ji zavede do říše divů, kde už se rozehrává krásné divadlo předmětů.

Napařováčky na knedlíky hrají květiny, které Alence prozradí, že je vyvolená, a těší se na to, až zachrání jejich zemi od kruté Červené královny. Tydlidýt a Tydlidát, tlustá dvojčata, která zde ztvárňují jitrnice a jelito, Alenku zase zavedou za housenkou Absolonem, který má oráculum s Alenčiným osudem. Absolon byl vinnou klobásou, která se následně zakuklila do těsta. To nabídlo nakonec krásný fór, kdy se z Absolona stal párek zapečený v těstíčku ve tvaru motýla.

Krásné bylo i zpracování Kloboučníka. Nápad se stínítkem stojací lampy tvůrcům umožnil využít její funkčnosti a zahrát stínovým divadlem příběh o Červené a Bílé královně. Právě scéna s Červenou královnou (láhev červeného) měla nejlepší dynamiku. Červená královna jen tak nikoho neušetřila. Ve strojku na maso, který byl jejím oblíbeným mučícím nástrojem, skončil ne jeden dvořan – ztvárněný rajčátky, citrony a cibulemi. Věrný pes Matlafous, kterého herci hráli pánvičkou, zase mučí jitrničky na

rozpáleném oleji. Příběh nabírá obrátky. Královna se chce s Alenkou skamarádit, protože se bojí o svůj osud. Alenka ale v sobě najde odvalu, její podanou ruku odmítne a dožaduje se propuštění svých pravých kamarádů, Kloboučníka a tlustých dvojčat. Královně dojde trpělivost a povolává do zbraně Tlachapouda (vysavač). Už už to vypadá, že je vše ztraceno, ale naštěstí přiskočí Kloboučník s kouskem zvětšovacího koláče a Alenka si s Tlachapoudem hravě poradí.

Všichni si připijí na její zdraví, pochopitelně lahví červeného, aby bylo jasno, že krutá královna je potupena a vlády se může ujmout Bílá královna (láhev bílého). Příběh se vrací do svého rámce. Maminka opět zavádí hovor na gymnázium a Alenka konečně, jakoby poučena příběhem, se dokáže mamince postavit a říct jí upřímně, co chce opravdu dělat.

Představení obdivuji za skvělé nápady s předměty, občas pokulhává rytmus, ale to vždycky vyváží chuť účinkujících si hrát. A to je hlavní.

Tomáš Běhal

Bohužel jsem přišla později, ale líbilo se mi to. Dobrý nápad s námětama z kuchyně jako přirovnání postav z Alenky.

Jana z Prostějova

Mně se to líbilo, byly tam dobré triky, ale nemělo to spád, chvílema. Přišlo mi to trochu únavný, v tom ohledu, že se tam nic nedělo a nepovedlo se jim zaujmout, zvlášť ty, co na ně třeba ani neviděli.

Pavla z pantomimy

Líbila se mi jednoduchost rekvizit. Hrozně se mi líbil králík, ten byl úplně úchylný, boží! Ale myslím, že kdo ten příběh nezná, ten se v něm mohl trošičku aj ztrácet.

Iber

Pěkný nápady, ale bylo to nedotažený...ale hezký!

Black

Spousta krásných nápadů, přivítala bych více dynamiky a gradace, protože mi přijde, že ty nápady by za to stály.

Lucka

První asociace byla, že mi to přišlo milý, že mě to potěšilo, jak si ta rodina hraje na divadlo. Bylo to příjemný, ale někdy mě to trošinku nudilo – ale to zní hrozně zle, nechci říct, že to bylo špatný. Jen jsem někdy čekal, že to bude víc překvapivý. Takže to tak jednotně plynulo, ale pohládilo.

Dan

ALENKA BY RADĚJI DO KROUŽKU ANIMACE

Alenka z inscenace plzeňského rodinného divadla Rámus chodí do páté třídy a právě slaví narozeniny. Oslavu si ale užít nemůže. Musí se učit matematiku, aby udělala přijímačky na víceleté gymnázium, na které přitom nechce. Daleko víc jí baví kroužek animace. Ovšem o tom nechce Alenčina maminka ani slyšet! Alence už málem nezbude, než se s touhle šílenou situací smířit, když tu se objeví její vlastnoručně animovaný Zajíc, který jí pomůže k útěku do říše fantazie. Alenka toho hodně zažije a něco si s sebou z fantazie do reality dokonce odnese. Kuráž promluvit si s maminkou o tom, že na gymnázium nechce. A to není málo.

Takový je základní rámec. Do něj autorka konceptu Zdena Vašíčková spolu se členy svého souboru zasadila volný tok inspirací slavným románem Alenka v říši divů, který napsal ve druhé polovině devatenáctého století anglický matematik a logik Lewis Carroll. S tímto rámcem se pojí i svébytně režijně herecké řešení dramatických postav. Herci mají přes základní neutrální černé loutkoherecké mundůry oblečeny činoherní kostýmy postav účastníků narozeninové párty. Herecký projev výrazně stylizují, pomoci fázování a střihu vtipně zdůrazňují

rozdíly mezi textem a podtextem, mezi smyslem slov a skutečným jednáním postav. Herci v této rámovací sekvenci navíc zvládají jednání svých postav vtipně herecky komentovat. Celý princip se ovšem vytrácí s prvním vykročením Alenky do fantazijní říše. Při loutkoherecké tvorbě herecký komentář postav mizí, aniž by byl nahrazen jiným jednotícím principem.

Alenčin průlet říší divů nabízí celou řadu zajímavých divadelních nápadů nebo působivých jevištních obrazů. Zaujmou květiny z napařovačů na knedlíky, které si povídají s Alenkou a polykají mouchu. Dobře funguje jednoduchá etudka zvětšování a zmenšování Alenky. Zmínku si zaslouží stínohra, která nám doslova nastíní příběh červené a bílé královny, hlavně pak pěkný stínový gag s talířem a přiborem, jak náhle obklopí dosud bezstarostná zvířátka. Nijak zvlášť originální, ale jistě funkční byla práce s nejrůznějšími kuchyňskými úkony a potravinovými hrdiny, kteří byli při popravování a mučení mleti v mlýnku na maso, smažení na pánvi atp. Otázkou je, jaký měla volba jednotlivých loutkohereckých prostředků vztah k tématu inscenace. Výsledek působil nevalným dojmem. Výběr i řazení

jednotlivých divadelních nápadů působí ke škodě celku inscenace velmi nahodile.

Říkám si, jestli to nakonec právě Alenka v říši divů neunes. Lewisův příběh je hodně nevázaný a je přátelský k volné asociativní metodě vyprávění. Ostatně, vznikl jako spontánní výmysl, jako spatra vyprávěná pohádka na pokračování, když se autor spolu se třemi dívkami, sestrami Liddellovými, plavil loďkou po řece Temži z Oxfordu do Godstowu a bylo nutné je zabavit. Takový způsob vyprávění snese cokoli. Vyprávění na divadle je na tom jinak. Bez zřetelného vztahu mezi jevištním nápadem a tématem inscenace se neobejde. Samozřejmě že tématem může být i samo vymýšlení příběhu a jeho zápletek. Toto téma by ovšem muselo být v inscenaci důmyslněji vystavěno. I přes všechny výhrady je třeba konstatovat, že plzeňský Rámus reprezentoval Loutkářskou Chrudim se ctí, že přivezl do Hronova kultivovanou podívanou. Na závěr si dovoluji složit poklonu představitelce titulní role. Navzdory svému dětskému věku dobře zvládala jak hru s loutkou, tak vlastní činoherní projev založený na vědomé práci se střihem a časováním point. To se zas tak často nevidí. *Luděk Horký*

VOX POPULI

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

STAROSTA, KTERÝ PROPADL LOUTKOVÉMU DIVADLU

Z Krkonoš až na Kilimandžáro se vydal starosta obce Poniklá a loutko-herec Tomáš Hájek. Svým meotarovým dobrodružstvím opět pobavil publikum a dlouhotrvající potlesk odměnil jak jeho, tak jeho popletené inženýry z inscenace Zmatek nad zmatek.

Proč zrovna meotar?

Loutky vyřezané z lipového dřeva bych nezvládl a riskoval bych všechny prsty. Jsem na všechno sám, je to tedy i praktické, na plochu meotaru loutky jen položím a přístroj udělá zbytek.

Mám se sebou problém, protože se mi dosud nepodařilo dát ten text na papír, takže ho pokaždé musím tak trochu vymýšlet znovu. Proto není problém do něj aktuálně včlenit něco, co mě právě napadne.

Martin Rumler

Vybral jste si Julese Verna. Máte ho hodně rád?

Verneovky mám rád od dětství. Tahle Verneovka mě naštvála tím, že vybočuje z klasické představy o Vernovi, který si své inženýry hýčká, a ukazuje je jako velkolepé moudré ctihodné pány. Tady přímo skandálně zakončí román tím, že prostě řekne, že se pánové přepočítali.

Kolik z Vernovy sto šedesáti stránkové knihy se vešlo do půlhodinové inscenace?

Je tu celý Vernův příběh, celá kniha. Jen jsem zredukoval dlouhé popisné a vysvětlující pasáže, ve kterých se Verne vyžívá.

Při představení jste stihl i narážky na současnou českou politickou situaci...

Kinetická energie rotujícího tělesa

$$E_K = \sum_i \frac{1}{2} m_i (\omega \times \mathbf{r}^i)^2 = \sum_i \frac{1}{2} m_i (\omega^2 (\mathbf{r}^i)^2 - (\omega \cdot \mathbf{r}^i)^2)$$

Eulerovy kinematické rovnice

$$\begin{pmatrix} \dot{\Omega}_x \\ \dot{\Omega}_y \\ \dot{\Omega}_z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \sin \psi & \sin \psi & 0 \\ -\sin \psi & \cos \psi & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \dot{\alpha} \\ \dot{\beta} \\ \dot{\gamma} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \dot{\alpha} \cos \psi + \dot{\beta} \sin \psi \sin \psi \\ -\dot{\alpha} \sin \psi + \dot{\beta} \cos \psi \sin \psi \\ \dot{\gamma} + \dot{\alpha} \cos \psi \end{pmatrix}$$

Úhlová rychlost

$$\frac{d\vec{\omega}(t)}{dt} = \frac{d\omega_i(t)}{dt} \vec{e}_i(t) + \omega_i(t) \Omega_j(t) \vec{e}_j$$

EXOTIKA Z PONIKLÉ V PLNÉ PARÁDĚ

Když vloni vystoupil na Jiráskové Hronově Tomáš Hájek se svým Faustem, bylo to náramné překvapení; až jakási bomba. A taky se zdálo, že to nepůjde opakovat, že je to vskutku unikát. A rok se s rokem sešel a exotika z Poniklé se opět na JH představila v plné parádě.

Jestliže Faust byl především záležitostí výtvarnou a technologickou, v níž neumělá naivnost nabízela nečekané pohledy a průhledy do zvolené látky a celé představení bylo vlastně nejspíše o tom nezvyklém způsobu předvádění, pak Zmatek nad zmatek inspirovaný Vernovým románem je vědomou „fajnovostí“ hereckou. Tomáš Hájek totiž s gusem a s výraznou ostrou - skoro bych řekl vtíravou, což míním jako pochvalu - charakteristikou stvořil postavu „velkého inženýra“ podmaňujícího si svým uměním a znalostmi svět. Tahle postava představuje Vernovo dílo, vykládá je občas skoro epicky, je vypravečem oslovujícím diváky, aby se vzápětí stala postavou jednající, uskutečňující velkolepé projekty.

Ale především: vede ve všech rovinách dialog s celou tou

pozoruhodnou scénografickou záležitostí osobitého stínového divadla. Jestliže ve Faustovi jako by tato výtvarně-technologická složka občas svého tvůrce válcovala, vymykala se jeho vůli, dělala si co chtěla, v této scénické adaptaci Vernea existuje pán a vladař, který svým umem jako postava příběhu i jako herec je suverénem, jenž si bezpečně a jistě, skoro až bravurně, pohrává se vším, co jej obklopuje. Daly by se jistě přesně a podrobně vyjmenovat jednotlivé komponenty, které skládají Zmatek nad Zmatek. Přiznám se však, že se mně nic takového nechce dělat.

Použil-li jsem na počátku pojem „exotika z Poniklé“, chtěl jsem tím pojmenovat zvláštnost, nezvyklost tohoto scénického tvaru, v němž existuje jakási magie divadla, která jako by na půl hodiny prostupovala prostor, v němž Tomáš Hájek s Vernem i se svým „velkým inženýrem“ stváří divadelní svět, aby jím zaklínal – jak už to v magii bývá - i svět, v němž žijeme. Nebývá to v divadle časté, tak si dopřejme to potěšení racionální analýzou tenhle zážitek neničit.

Jan Císař

Nejvíc boží. Rád bych
na to šel ještě jednou.
Kulda

Výborný. Moc se mi
to líbilo. Zatím jsem
viděla jenom dvě
představení, ale tohle
je jednoznačně nejlepší.
Jana Hrdličková

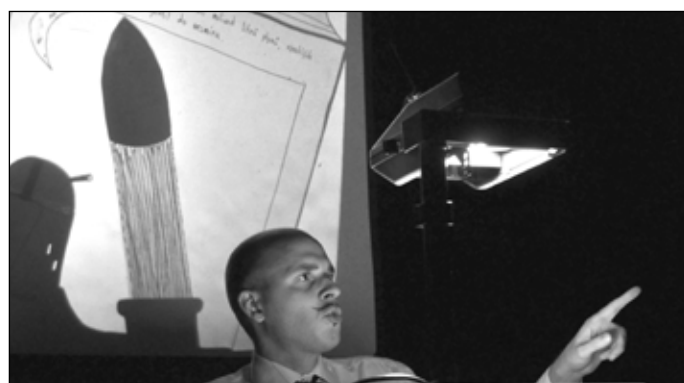
Milé. Fajn. Moc se
mi to líbilo. Opravdu
vychytané.

Iva

Já jsem potěšená. Mám
vypnutou hlavu. Ničím
jsem se nezabývala.
Jsem potěšená z té hry,
z Tomášova herectví.
Nechala jsem se tím vést. Jsem v
úžasu.

Hana Voříšková

INŽENÝŘI SI VŽDYCKY PORADÍ

„...ke konci století laskavosti a snášenlivosti, století oplývajícího lidskostí, jakým bylo století devatenácté, které bylo tak skvostně charakterizováno vynalezením opakovacích, sedmimilimetrových střel a nekonečně mocných dělových výstřelů...“ (Jules Verne, Zmatek nad zmatek

Ponikelský kutilský pábítel Tomáš Hájek se na Hronově neobjevil v jednoduché situaci – jeho loňský Faust měl ohlas natolik aklamační, že bylo jasné, že konfrontace s vysokým očekáváním publika bude nelehká. Dostal onomu očekávání ale nebývale elegantním způsobem – byl stejný a jiný zároveň.

V čem stejný? V estetice svého specifického žánru meotarové „one-man-sit-up-show“, v kresbě naivní i minuciózní zároveň, v precizování rozkošně miniaturních gagů (třeba poskakující ohryzek inženýra Mastona při konzumaci koláčků) a v decent-

ním humoru, který se nevnučuje a počítá se spřízněně naladěným publikem.

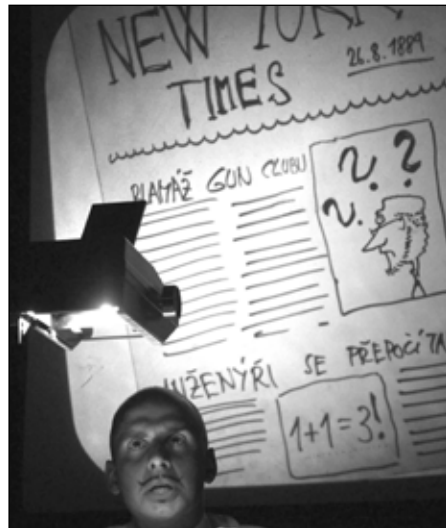
V čem jiný? Ve výrazně větší odvaze vystoupit zpoza meotaru, přiznat sebe sama jako herce/performera a především ztvárnit zcela jinou postavu než ve Faustovi – opět vědátora, ale tentokrát excentricky namyšleného technokrata. Pod touhle sytou komediální figurkou ale stále prosvítá jemný, insitní půvab Hájкова autorského herectví.

Co je staronové, je suverénní práce s předlohou. Zmatek nad zmatek z Vernova díla dosti vybočuje – kde jsme si zvykli vidět Verna jako příznivce a proroka vědeckého pokroku, je Zmatek naopak jízlivá satira na pýchu a zpupnost vědců. Hájek dokáže během půlhodiny převyprávět jeho anekdotickou zápletku, uchovat si lehký nadhled nostalgicky verneovského retra a přitom nenápadně zdůraznit dosti

aktuální skepsi vůči fachidiotickým „odborníkům“. „Nejdřív se začne bouřit veřejnost, pak se zblázní prokurátoři a za chvíli nám bude policie bušit na dveře“ – nepřipomíná vám to něco?

Tipl bych si, že pokud Tomáš Hájek připraví další meotarovou taškařici, bude muset znovu počítat s vysokým očekáváním publika. Za sebe se ovšem budu těšit i napotřetí.

Jan Šotkovský

VOX POPULI

A word cloud of Czech adjectives describing a genius. The words are arranged in a circular pattern around the center. The most prominent words are 'geniální' (genius) in large orange letters, 'úžasné' (amazing) in large dark red letters, and 'bum' in large red letters. Other visible words include 'skvělý' (excellent), 'fantastické' (fantastic), 'dětství' (childhood), 'aplikovaná' (applied), 'překvapení' (surprise), 'boží' (divine), 'famózní' (famous), 'potěšení' (pleasure), 'vtip' (joke), 'inženýři' (engineers), 'úžasný' (amazing), 'fyzika' (physics), 'nápad' (idea), 'hezké' (nice), and 'legrace' (fun). The words are in various colors including orange, red, green, and purple.

*Slovomrak (čti
wordcloud)
je vizualizací
bleskových reakcí
diváků ihned po
představení. Čím
větším písmem
je výraz uveden,
tím vícekrát jej
diváci v souvislosti
s představením
pronesli.*

HRAJEME TO, CO OBVESELÍ DIVÁKA

Rohovor s režisérem Václavem Bendou

Jak jste objevili hru Dokonalá svatba?

Dal nám na ní tip dnes již zesnulý velký brněnský divadelník pan Vašek Miler. Poslal mi tehdy hru a řekl mi, že to hraje divadlo Brno. Díval jsem se na scénář a abych řekl pravdu, až tak moc mě to nezaujalo. Nesedělo mi to. Takže jsem to nechal. A za rok přišel můj syn a tvrdil, že má perfektní hru, která se jmenuje Dokonalá svatba. Vysvětlil jsem mu, že mám scénář i videozáznam a že už jsem se na to díval. Řekl jsem, že se mi to nelíbí, protože je to moc fraškovité. Udělali jsme rozbor a on mi vysvětlil, co všechno vyhodíme, aby to bylo reálné a bylo možné to hrát. Já pak musel přemluvit zbytek souboru a především druhého hlavního herce Lukáše Vlčka, který do této hry také neměl příliš mnoho chuti. A dopadlo to tak, jak to dopadlo. Pak už všechno mělo spád.

Váš soubor se soustřeďuje na konverzační komedie, nebo máte na repertoáru i jiný typ divadla?

Snažíme se hrát to, co obveselí diváka. Jednou za dva, tři roky si však řekneme, že se odměníme. Když hrajete stále konverzačky a srandy, roste v hercích touha zahrát si charakterní roli. Je však jasné, že na charakterní role a kvalitní text nedostaneme tolik diváků. A my se

snažíme především hrát pro diváka tak, aby se pobavil, odreagoval a zasmál. Pak nám přijde na představení třeba i víckrát. Stává se pak, že někteří diváci přijdou i pětkrát. Dnes jsme hráli 39. reprízu, je tedy jasné, že jsme měli kde a pro koho hrát.

Co plánujete dál?

S představením Rodina je základ státu jsme se opět dostali na přehlídku ve Vysokém nad Jizerou. Tam budeme hrát v říjnu a uvidíme, jestli to bude natolik vděčné a tak dobře udělané jako dnešní představení. Třeba bude v příštím roce stejný úspěch jako letos, kdy jsme se dostali až do Hronova. Na některé odborníky, kteří naše nové představení viděli, zapůsobila lépe Svatba a někteří zase říkají, že se víc pobaví při Rodině. Uvidíme.

Honza Švácha

VOX POPULI

Šlapalo jim to, frčelo, udrželi nějaké ty stylizace, i když tam byly herecké rozdíly. Ale byl jsem s tím spokojen, hlavně kvůli tomu temporytmu.

Honza Hnilička

DOKONALÁ I NEDOKONALÁ SVATBA ANEB „O ČEM TO VLASTNĚ MLUVÍM?“

Komedie Robina Hawdona „Dokonalá svatba“ (v překladu Jana Šotkovského), nebo chcete-li „Úžasná svatba“ (v překladu Martina Fahrnera), není rozhodně žádným nováčkem na českých jevištích. Naopak se jedná o hru, která je od české premiéry v roce 2005 v pražském divadle ABC pravidelnou součástí repertoáru mnoha českých profesionálních i amatérských divadel. A není se čemu divit – jedná se o velmi dobře napsanou situační komedii, která nabízí vše, co si lze od tohoto žánru přát. Je zde dobře napsaná základní situace hry i její vývoj, není zde nouze o náhody, omyly a překvapení a stejně tak je celá komedie „zaldněná“ dobře napsanými postavami, které jedna vedle druhé reprezentují zažité společenské typy. Soubor, který si tento text vybere, má zaručených minimálně 50% diváckého úspěchu už jen tím, že dobře zvolil text.

Tuto úspěšnou volbu učinil také divadelní soubor ŠAMU ze Štítiny. A rozhodně tato volba nebyla omylem. Zejména proto, že soubor disponuje herci, kteří jsou schopni tuto situační komedii uhrát a naplnit tak poměrně obtížný divadelní žánr. Ačkoliv všichni herci do jednoho velmi dobře prezentují své větší i menší role, dovolil bych si z nich vydvihnout představitele svědka Toma (v podání Lukáše Vlčka), který vědomě využívá svého typu a pracuje s ním ku prospěchu všech situací, ve kterých se objevuje – tvoří tak od začátku do konce hry

celistvou a promyšlenou postavu. Stejně tak mi z dámské části souboru přijde v rámci žánru nej přesnější představitelka pokojské Julie (Lenka Ferenz), která svou postavu hraje velmi příjemnou nadsázkou a nenechá se zlákat k přehrávání, které by se u této postavy tak nabízelo. Pokud bych měl být v rámci herectví hnidopichem, apeloval bych na představitele ženicha Billa, aby se zejména v úvodu inscenace soustředil na pregnantnější mluvu. Díky „šumlování“ bohužel publiku unikají leckteré textové fóry a informace nutné k orientaci v již takto komplikované zápletky. Ale tento nešvar mu člověk odpustí ve chvíli, kdy vidí jeho nasazení a energii zejména v druhé polovině hry.

Tomáš Konečný řeší scénický prostor v rámci toho, co hra potřebuje – tedy dva pokoje (jakousi simultánní scénu) a dveře do dalších prostorů hotelu. Nepřináší sice nic osobitého a novátorského, ale prostor plně slouží inscenaci a neomezuje herce v jejich pohybu. Je zde vidět také snaha o barevné slazení scénických prvků nejen mezi sebou navzájem, ale i s kostýmy (nejvíce s kostýmem ředitele hotelu Duponta), která je zejména u amatérského divadla chvályhodná.

Jestli je na představení něco, co by se mu dalo vytknout, je to z mého pohledu režie – nebo spíše dva její nešvary. Jak jsem napsal na začátku hry, jedná se o komedii situační – jejím základem je tedy dramatická situace. Pan režisér Václav Ben-

Podle mě to byla dost...suchá, přízemní produkce. Bez jakékoli invence ve formě. Celé

to bylo postaveno jen na textu, ten když není jejich, tak nevím, co na tom mám ocenit. A nebylo to tak herecky výborný, aby to stačilo.

Luč

da ovšem v inscenování Dokonalé svatby občas na tuto situaci zapomíná a více se soustředí na vymýšlení a rozehrávání gagů a fórků (např. štětka na záchod nebo oblékání Billa na začátku hry). Dle mého názoru je to na úkor celého vyznění hry – tyto gagy jsou totiž samoúčelné a nejsou organicky zasazeny do situací hry. Dokonce i herci jsou pak nuceni se více soustředit na vytvoření gagu a přestávají hrát postavu a situaci – bohužel. Myslím si, že pokud je použit gag, měl by se stát spíše samovolně a nečekaně a měl by být logicky zasazen do děje hry. Stejně tak mi přijde nedorozumění práce se simultánní scénou – herci jsou v pokoji, kde se zrovna neodehrává „hlavní“ děj, nuceni k jisté „posunčině“ (např. zkouška svatebních šatů s Judy a Dafné), která však není šťastná – za prvé nepřináší žádnou novou informaci pro diváky a za druhé leckdy kontraproduktivně odvádí pozornost od „hlavního“ děje v druhém pokoji – a nepomůže ani to, že se ztlumí světlo.

Navzdory jistým výhradám, které jsou však věci jednotlivostí, nikoliv celku, je však nutné na závěr říci, že divadelní soubor ŠAMU přivezl ze Štítiny na Jiráskův Hronov inscenaci, která stojí na kvalitním základu (zejména textovém a hereckém) a v kontextu činoherního amatérského divadla se jedná o inscenaci nadprůměrnou.

Martin Vokoun

KTERÁ Z TOMOVÝCH NOVÝCH SLEČEN JE NOVĚJŠÍ?

To je, oč tu běží. Dokonalá svatba je populární britská situační komedie o malérech jedné předsvatební noci. Z Krakonošova divadelního podzimu přijela do Hronova v nastudování souboru ŠAMU Štítina posílit činoherní divadelní větev.

Základní dramatická situace hry je jednoduchá. Ráno před svou vlastní svatbou se Bill probudí v nazdobeném svatebním apartmá po noci, kterou si nepamatuje, v jedné posteli s dívkou, na kterou si nevzpomíná. . . Do toho na dveře buší jeho svědek Tom, blíží se nevěsta Rachel a objevuje se pokojská Julie. Je nutné okamžitě jednat. Strhává se kolotoč nedorozumění, která se neustále násobí. Stejně jako důmyslné záměny dívčích jmen.

Přestože výkony všech herců byly zjevně poučené, inscenace nebyla v herecké složce dostatečně vyrovnaná. Přitom často chybělo jen málo: lépe zmotivat jednání postav, dodržovat zákon akce a reakce, vyvarovat se „věšteckého“ herectví. Například hned na samém úvodu inscenace se Bill probouzí zcela nahý pod peřinou s cizí dívkou. Že je nahý má teprve zjistit a být tím překvapen. Ale on se pod peřinu dívá, jako by už věděl, že je nahý, proto pak působí nepřirozeně jeho herecky silně akcen-

tované překvapení. Když už má na sobě trenýrky, opouští postel. Následně se snaží co nejrychleji zahalit do prostěradla. Má to vyjadřovat, že se stydí polonahý před cizí dívkou. Ovšem on se halí zcela mechanicky, bez motivu, jako by o stud nešlo. Jakoby se prostě rozhodl, že bude chodit v prostěradle, protože se mu to líbí. Podobné chyby se v inscenaci opakují poměrně často, zejména ve výkonech hlavní mužské dvojice. Jednotlivé gagy pak ztrácejí oporu v logice dramatického jednání a mohou působit samoúčelně. Co slouží zmíněným hercům naopak ke cti je velmi zdatná práce s dynamikou a dobrý cit pro temporytmus inscenace. Kouzlo Dokonalé svatby nepoletuje jenom od gagu ke gagu. Tkví v tom, že na pozadí nekonečného řetězce fórů dochází postupně ke změnám ve vztazích mezi postavami. Takže když to nakonec skončí nejhůř, jak mohlo, pro některé je to vlastně největší životní výhra. Vývoj vztahů mezi postavami bylo možné číst nejsnáze prostřednictvím postavy Judy v podání Vladimíry Hagenové. Šlo o velmi dobrý herecký výkon založený na přesném timingu a na důsledné herecké motivaci každého detailu v jednání postavy.

Tak jako Judy má v téhle inscenaci

Dokonalé svatby největší význam pro výklad vztahů, pokojská Julie (Lenka Ferenz) hraje úroveň svého výkonu prim při gradování zápletky. Jakkoli se do děje komedie připletla zcela nevině, postupně jí ty maléry kolem ní začínají bavit a stává se suverénním troublemakerem, který se vždycky postará o další dávku potíží. Je záložním motorem hry.

Téma hry, ve které se musí svatba postupně všem aspoň trochu znelíbit, dobře podtrhuje záměrná sterilita a neosobní nevzhlednost ve scénografickém řešení svatebního apartmá, kde na jemně růžových stěnách visí nevkusné dekorativní doplňky ve stylu výzdoby závodních jídelen – v ložnici dokonce propletenec červených srdcí.

Asi největší problém inscenace spočívá v ne zcela uzavřeném účtu s dramatickými situacemi. Od režiséra jsou vybudovány, herci se pohybují po scéně podle logických zákonitostí, mizanscéna se zdá být v pořádku. Jenže herci v ní nepůsobí svobodně. Jakoby nevznikala přirozeně prostřednictvím zkoušek a tudíž neodpovídala jejich potřebám. Jako by měli potřebu vejít se do formičky, která jim není vlastní. Občas se tak stává, že jsou dramatické situace spíše splněny než naplněny. *Luděk Horký*

VOX POPULI

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

RUŠTE SVOJE KRUHY!

Improvizační dílna pod vedením Renaty Vordové a Jany Machalíkové se v sobotu mimořádně sešla v parku. Adventisti sedmého dne mají totiž zrovna sedmý den, proto nemohli poskytnout prostory, v nichž se seminář bude nadále odehrávat.

Skupina se chystá pracovat tak, že se každý den rozdělí na dvě části, které vystřídají obě lektorky. Složení skupin bude vždy jiné, aby se zbytečně neutvářely zažité kruhy. Lekce vždy bude mít svůj cíl. První den byl věnován jakémusi naladění, souladění a „soulladění“ účastníků mezi sebou. Zatím tedy všichni pracovali společně, a to v kruhu, který byl ale dočasný a již od začátku odsouzený ke zrušení.

Každý se měl představit tím způsobem, že písmena v jeho jméně byla zároveň prvními písmeny každé věty, kterou o sobě řekl. Většinou ve vyprávění figuroval Triton, Horor, víno, kocovina po ránu... „Chlast je klišé“ napadlo mě a ten pocit se stále stupňoval. Ze slova Triton se stal pojem. Je to takový interní vtip, stačí jen říct To kouzelné slovo a všichni vědí a s pochopením dodávají: „No jo, Triton,“ a odejdou do Tritonu. Triton je modla, dávno již jest glorifikován. Nemůžu se ale ubránit té kacířské myšlence, že „už i Triton je klišé.“

Přicházela další a další cvičení, většinou na aktivizaci těla a v souladu s tím i na aktivizaci myšlenky. Inspirace může přijít i na základě pohybu. Hlava se vyčerpá, pracuje-li sama bez těla. Seminaristé měli říct slovo na základě pohybu, který vykonávali. Šlo hlavně o to vypojit z procesu tvoření hlavu, protože hlava je ta, co vymýšlí klišé, naše přirozenost za to nemůže. Jana Machalíková upozornila, že v tuto chvíli i ten horší nápad je lepší, po-

kud vychází skutečně z naší přirozenosti, není pracně vydedukovaný rozumem. Podotkla, že i u zkušených improvizátorů lze pozorovat, jak loví ty „předvařené fóry.“ Seznal jsem, že tématu „klišé“ se improvizátor asi jen tak nezbaví.

Před přestávkou došlo na klasické cvičení: „Zavřeme si oči a budeme společně počítat. Každý řekne jedno číslo a pokud řeknou jedno číslo dva lidé naráz, začíná se od začátku.“ Nejprve se nedařilo, bylo ale zajímavé z venku sledovat, jak se skupina skutečně postupně ladí na jednu vlnu. Nakonec už to do dvaceti tří šlo ráz na ráz. Za odměnu přišla dvacetitřiminutová přestávka.

Po přestávce skupina zaplňovala prostor chodem. Ten byl vymezen hranicí stínu a nebylo chybou seminaristů, že se neustále měnil. „Nechodte v kruhu!“ volala Jana Machalíková, „porušujte svoje stereotypy!“ Kromě toho bylo jedním z cílů těchto cvičení „rozprostrít svoje ego po skupině.“

Dařilo se to čím dál tím víc, obě lektorky byly víc a víc spokojeny. Nakonec už skupina dvaceti tří lidí chodila i mluvila jako jeden velký improvizátor. Pak už byl jenom krok k tomu, aby nově vzniklá makro-bytost vymýšlela vlastní příběh.

Příběh není klišé. Čistý příběh není málo, ač sebejednodušší, pořád je tím jediným, co přetrvává a zaujme. Až na něj se potom můžou věšet různé fóry, drobné odbočky nebo křížovatky, ale to všechno samo o sobě neobstojí. Skupina měla možnost své na místě vznikající příběhy vyprávět malým dětem, které byly přivábeny z hřiště tím podivným seskupením. Pohádky vyslechly, jen možná byly trochu vyděšené z toho, že i takhle velké děti existují. Maminky je poučovaly: „To jsou herci.“

Téma souladění dovršila jakási improvizačtí verze „thaj-čí“. Duše tedy byly pro příště nalazeny. A kruhy „klišé“ porušeny.

Jan Mrázek

KDYŽ NEMÁTE CÍL, PROSTĚ V TOM PLAVETE

Popis jednoho dopoledne v semináři Evy Spoustové

„Ve chvíli, kdy vás dialog strhne natolik, že jdou všechna pravidla stranou, je to prostě super.“

Prvním cvičením na seznamu nemůže být nic jiného než seznamovací kroužek. Ne takový, jaký známe, totiž že každý sám sebe představí. Tady jsme dostali úkol představit svého souseda. Kroužek postupoval, seminaristé se smáli, ve vzduchu visela příjemná atmosféra. „A teď se vás zeptám“, začala Eva, „Komu byla příjemná pozice, ve které jen poslouchal, jak se o něm mluví?“ Nikdo se neihlásil. „Vidíte. A tady už fungují první signály vašeho těla. Uzavírání se, pohledy do země. Všechno spolu souvisí.“ S úsměvem jsem sledoval, jak se po sobě seminaristé dívají a každý ví, že je to tak.

„Hlas je naší vizitkou.“

Pak přišel pokyn rozdělit se na dvě skupinky. První tvořili ti, kteří začali popisovat svého souseda dříve, než on je. A druzí byli... „ti druzí“. Obě skupinky dostaly rozdílný úkol. Lidé z první budou vyprávět jakýkoli příběh tak, aby co nejvíce zaujali člověka proti nim stojícího. Ten naopak musí předstírat, že ho to vůbec nezajímá, ale zase ne příliš okatě. Jenom sem tam uhnout pohledem, nebo si začít probírat vlasy. Vtip je totiž v tom, že první skupina nevěděla o úkolu té druhé. Takže si zajisté dovedete představit, jak se asi vyprávěči cítili, když se snažili vypovědět něco někomu, kdo uhnul pohledem kamsi do neznáma, žmoulal si copánek a nebo prostě vyzul

botu a a odešel ji položit ke zdi. „Když jsem mluvila a ona začala couvat, tak jsem si jenom řekla: A dopr... já vím, že ten můj příběh je slabej, ale až takhle...“ Svěřila se potom ostatním jedna z vyprávěčích. Také bylo zajímavé sledovat, jak reagovali vyprávěči, když viděli nezáměr ze strany druhých. Někdo to vzdal, jiný zvýraznil gestikulaci, další pak přidal na hlase.

„Potřebujete cíl.“

Sedli jsme si do kroužku. Každý dostal papírek s heslem nebo větou, která vystihovala jeho pocit, a bylo nám řečeno, že jsme ve sborníku a jeden chybí. Chvíli jsme si drželi své role, diskuze se zaběhla, už to začalo mít nožičky, když Eva náhle zvolala: „Výměna! Dejte papírek sousedovi po své levici.“ A světe div se. Člověk, který ještě před chvílí na opozdilce hrubě nadával, začal se nyní o něho strachovat, jestli se mu náhodou něco nestalo. Takovýmto způsobem dostal každý z nás asi osm lístků. „Nepřipadali jste si jako nádobka, do které se nalévají pocity? V herectví to máte úplně stejně s každou větou. Vždy potřebujete cíl. Když jej nemáte, prostě v tom plavete. Tudíž je třeba chodit po myšlenkách a mít za nimi cíl.“

„Jsme lapeni ve vzorcích.“

Všichni jsme se postavili do velice těsné elipsy a dovnitř na záda ulehl vždy jeden z nás. Ti ostatní jej měli za úkol sledovat s kamennou tváří. Pohled někomu

nepříjemný... vybavuje si například autonehodu, nebo hrob a nad sebou vidí tváře pozůstalých. Já se cítil být zranitelným, jako dítě, které se dívá na svět okolo sebe, a ten je tak moc vysoký... „Tak to je stejné jako šprušíková postýlka,“ začala Eva. „Když jste úplně maličkaté miminko, vaše úroveň je ještě srovnatelná s úrovní maminky. Jakmile se začnete převalovat a postýlka se posune na druhý stupeň, tedy níže, vidíte ostatní z podhledu. A když se dokážete postavit, dno postýlky se spustí ještě níž a vy se na ostatní díváte jako na tyčící se hory. Právě tenhle pocit je velikým vpisem do celého života a ten vpis se nazývá AUTORITA. Autorita nás učí vzorce, kodexy a my potom máme problém přijmout jiné než své vlastní. A tohle vše se otiskuje v naší mluvě.“

Všechno hraje svou roli. To, jak stojíme, jak se díváme, jak mluvíme. Vše je propojené. Eva Spoustová je úžasnou osobností a pokud chcete vyrůst nejen hercky, ale také lidsky, je její seminář tím pravým místem.

Vítek Malota

JSEM SAMOSTATNÝ REDAKTOR!

V redakci zpravodaje nás je sedm lidí a jeden pes.

Jeden je moudrý, druhý ví všechno, třetí zná všechny, čtvrtá je pracovitá, pátý skvělý fotograf a dva jsou mladí a nadšení. Pes je oblíbený. Všichni zkusíme, co žurnalistika unese. Z praxe v médiích víme, že hodně, tak by snad mohla zvládnout i nějaké to zbytnělé ego lidské a k tomu psí.

A snad my zvládneme Hronov a Hronov nás. Pro mě je to návrat po letech, hrál jsem tu, ztratil se v noci souboru, přijel na pár dní koukat na divadlo a vidět se s přáteli. Teď jsem sem nastoupil dělat „žurinu“. Náměstí jsem nepoznal, trávník nenašel, informační centrum jakbysmet, jinak jsem docela trefil (prostě jsem se držel šéfredaktora jak veš košile).

Mým prvním samostatným novinářským úkolem bylo vypátrat místo, kde jsem ubytován. Šéfredaktor prostě ukázal a řekl: „Běž!“. A já šel a vypátral. Jsem mu za tuhle lekci samostatnosti vděčný. Snad ho nezklamou ani příště. A teď mě omluvte, mám druhý novinářský úkol... jdu šéfovi pro kafe.

Martin Rumler

Kde jinde v horkém dni potkat obyvatele Hronova, než u pramene v Jiráskových sadech. Přesně tam jsme si povídali s IT technikem Jiřím Řehákem. Fotit se nechtěl a na svém kole nám nakonec uprchl, ale přesto se stihl vyjádřit k 83. ročníku JH.

Jste rád, že se ve městě pořádá divadelní Jiráskův Hronov?

Ano, velmi, je to skvělá propagace města a propagace divadla. Ten týden je navíc šance se trochu zastavit, sednout si na jindy prázdné náměstí a užívat si, že město ožije. V dnešní uspěchané době je to potřeba. Chybí nám obecně kultura a klid.

Vnímáte nějak, že se město rozrůstá o několik set přespolních?

Ano a líbí se mi to. Chápu, že třeba lidem bydlícím u náměstí může vadit nezvyklý ruch, ale tento festival k městu patří a Hronov alespoň jeden týden v roce žije. Nedovedu si představit, že by tu Jiráskův Hronov nebyl.

Opravdu?

Jste překvapený, že ano? Nečekal byste od místních takovou odpověď. Ale já jsem opravdu za přehlídku moc vděčný a chápu ji jako tradici. Jsme krajem Jiráska, Němcové, Čapka. Je na co navazovat a být kulturním městem.

Chodíte i na představení Jiráskova Hronova?

Na ta výběrová ne, ale baví mě doprovodný program na náměstí a v parku. Tam se za ten týden jdu párkrát podívat.

Martin Rumler

HYSTERICKÝ SLOUPEK

Jsem žena. S určitou mírou sexismu se setkávám dnes a denně, uvykla jsem tedy jisté denní dávce. I feministky veskrze tolerantní mají ale svou míru. Když jsem se dozvěděla, že budu v redakci jediná žena, nechtěla jsem dělat závěry předčasně. Přesto mě tato do očí bijící nevyváženost překvapila. Nu což, třeba jen nemáme dostatek ambiciózních autorek, říkám si. První práce, která se na mě snesla, nebyla kupodivu povahy žurnalistické. „Petro, prosím tě, máš důležitý úkol. Budeš vařit panu profesorovi kafe,“ slyším. Nerada vyvolávám nepokoje, polkla jsem proto pochyby a šla ztišit svou rozbouranou ženskou duši do svatostánku kulturního. Z jeviště Jiráskova divadla se ale k mé hrůze celé úvodní představení ozývaly věty jako: „Já jsem jen ubohá holka“, „Já jsem poctivá!“, „Žena neví, co to je být šťastný“ a „Nejste spokojené, dokud po vás chlap půl dne nevzdychá a druhou půlku vás nemlátí“. A dost! křičím. Copak se kulturní svět přestal otáčet v devatenáctém století? Scénická žatva. Zástupci všech druhů, žánrů a přístupů, i jejich dekompozitoři. Všichni mají na Hronově zastoupení a prou se mezi sebou, kdo je víc utiskován. Já se ale ptám, kde je zastoupen ženský pohled na divadlo? Je Lisa Doolittelová opravdu tou hrdinkou, na kterou se chce dnešní žena dívat? Navléknout do pěkných hadříků, zahrnout bohatstvím, šperky a uvést do lepší společnosti v doprovodu testosteronem olepeného machopartnera, copak po tom ženy touží? Byly jsme přehlíženy, ale s tím je konec. Třetí tisíciletí přece musí jednou dorazit i do Hronova. Nebojme se být slyšet. Křičme bez ostychu: Děloha není stigma!

Petra A. Jirásek

Zpravodaj 83. Jiráskova Hronova 2013

Vydává organizační štáb.

Redakce: David Slížek (šéfredaktor, zlom), Petra Jirásková, Jan Švácha, Martin Rumler, Vít Malota, Jan Mrázek, Ivo Mičkal (foto)

Web festivalu: <http://jiraskuvhronov.cz>

E-mail redakce: redakcejh@centrum.cz

Tisk: KIS Hronov **Cena:** 10 Kč

Sponzor tisku: Konica Minolta

Neprošlo jazykovou úpravou!

DNES

16:30/B,D, 19:30/A,C - JD (110')
DS Žďár, Žďár nad Sázavou
L. Smoljak: Hymna aneb Urfidlovka

17:00/A,C, 19:30/B, 21:30/D - SJČ (50')
Cink Cink Cirk: Cink?
TPS Magdaléna Rychnov: Barokní fuga

15:00/A,C, 19:00/D, 21:30/B - Sok (100')
Tampereen ylioppilasteatteri Tampere, Finsko
Werner Schwab: Presidenttittäret

22:00 - SJČ
TRIARIUS Česká Třebová
J. Topol: Kočka na kolejích (DP)

ZÍTRA

15:00/A,C, 17:00 B,D - JD (70')
Pantomima S.I. Brno: **Biggles se vrací**
Janáčkova konzervatoř Ostrava:
3 v parku a pes
TPS Magdaléna Rychnov:
Zalykám se smíchem...
I.Z. DANCE STUDIO Lanškroun:
Cesty
TPS Magdaléna Rychnov:
Axis Mundi
NoTa Plzeň: **Le Visiteur**

16:30/A,C, 21:15/B,D - SJČ (120')
Občanská beseda DS SNOOP Opatovice n L.
Richard Kalinoski: Měsíční běs

15:00/D, 19:00/B, 21:30/A,C - Sok (100')
Děti Veselé Olomouc
E. Jelinek: brigita heinze nenávidí
DS Saši Liškové Jihlava
J. S. Jacobsen: Rozpal mě, sakra!

23:30 - JD (35')
DS D3 Karlovy Vary
B. Žernovská, B. Němcová: Píseň o Viktorce (DP)

RUBRIKA

MYŠELÍN

malý průvodce

hronovskou gastronomií

Spaghetti carbonara

Cena: 109 Kč.

Množství: Více než uspokojivé

Chuť: Lahodná

Nádobí a příbor: Talíř skleněný stylový, příbor nerez

Prostředí: Restaurace Stella

Cestou k hedvábné omáčce a kouskům šťavnaté slaniny jsem rozhrnoval zpoceným čelem závoje vřelého vzduchu. Pod schodištěm restaurace Stella mě obklopil milosrdný stín a vůně česneku mě udeřila do chřípí již na třetím schodu. Půvabná servírka okamžitě přinesla ke stolku na zahrádce jídelní lístek a s kouzelným úsměvem nám jej zanechala na libovolně dlouhou dobu k prohlídce. Chování k hostům v této restauraci je skutečně na vysoké úrovni. K velkým kladům patří absence tlaku na rychlý výběr. Jídlo samotné bylo vynikající a kousky parmazánu, společně se slaninou, česnekem a máslem vytvořily akord znamenité chutě.

Resultát: Lze doporučit s radostí. Pohodový oběd za vyšší cenu (jídlo se pohybuje spíš pod průměrem cenových relací jídelního lístku). Relax, oáza, klid a mír v duši...

-saj-

BÁSNIČKA

ZTRÁCÍM HLAVU

Jsi šampón, co se snažím dostat z hlavy.
Ale předtím si tě pokaždé pořádně nanesu.
Jsi hřeben, kartáč, co mi učeše každý den myšlenky,
ale pár jich vyrve. Jsi tužidlo.
Jsi jeden z lupů, suchá kůže, která časem odpadne.
Jsi fén, který mě vysuší a pak mi vybuchne v náručí.
Jsi natáčka a chceš, abych se kroutila podle tebe.
Jsi nůžky, co mi stříhají křídélka.
Jsi veš, které se nezbavím.

Jasanka Kajmanová

VZPOMÍNKA

Loni na podzim nás opustila dlouholetá návštěvnice JH Magda Holubová. Všichni, kdo jste ji znali, jí věnujte tichou vzpomínku.

Rodina a přátelé